

BILANȚ ȘI PERSPECTIVĂ A ACTIVITĂȚII MUZEELOR ARGEȘENE

În ultimul timp muzeele sînt confruntate cu o serie de probleme privind necesitatea creșterii mai rapide a patrimoniului, organizarea unui număr sporit de expoziții și acțiuni cu publicul ce vizează formarea omului de tip nou și realizarea, în cele mai bune condiții, a planului financiar.

Analiza activității desfășurate de o instituție muzeală în decursul unui an constituie, întotdeauna, un moment de bilanț ce privește trecutul, dar vizează în mod expres viitorul. Dacă o astfel de analiză se face la nivelul tuturor instituțiilor muzeale de pe raza unui județ, atunci concluziile ce se desprind capătă noi sensuri prin posibilitatea de a compara, decela și reține ceea ce este valoros din experiența colegilor, din viziunea de ansamblu asupra problematicei abordate.

În zilele de 11-12 mai a.c., Comitetul județean de cultură și educație socialistă Argeș a organizat o dezbatere ce și-a propus, în principal, analiza activității instituțiilor muzeale argeșene din anul 1986. La ea au fost invitați să participe toți muzeografil din județ. Lucrările au debutat la Muzeul Orășenesc Curtea de Argeș și au fost conduse de tovarășa Maria Ciobăcel, vicepreședinte al C.J.C.E.S. — Argeș. Urmărindu-se ca luările de cuvînt să fie la obiect, iar discuțiile cit mai fructuoase, s-au prezentat următoarele comunicări-informări: dr. Rada Stancu, directorul Muzeului Județean Argeș, *Activitatea de cercetare științifică și de popu-*

larizare a expozițiilor de bază desfășurată de Muzeul Județean Argeș în anul 1986; Ștefan Trimbaciu, directorul Muzeului din Cîmpulung Muscel, *Activitatea expozițională desfășurată de oamenii muncii de la Muzeul Orășenesc Cîmpulung în anul 1986;* Nicolae Moiseșcu, de la Muzeul Orășenesc Curtea de Argeș, *Activitatea depusă de Muzeul Curtea de Argeș pentru realizarea indicatorilor de plan pe anul 1986;* dr. Vasile Novrac, directorul Complexului Muzeal Golești, *Activitatea depusă de oamenii muncii din Complexul Muzeal Golești pentru restaurarea și conservarea exponatelor din Secția în aer liber;* Grigore Constantinescu, șef de secție la Oficiul Județean pentru Patrimoniul Cultural Național — Argeș, *Activitatea O.J.P.C.N. — Argeș pe linia depistării, conservării și popularizării bunurilor patrimoniului cultural național în anul 1986;* Iulian Rizea, instructor al C.J.C.E.S. — Argeș, *Observații privind rezultatele obținute de muzeele județului Argeș în anul 1986.*

Au urmat intervenții și discuții pe marginea comunicărilor. Pornind de la experiența acumulată, s-au conturat principalele linii directoroare ale activității muzeografice argeșene în actualul cincinal. Prin intermediul cercetării științifice, muzeele argeșene și-au asumat responsabilitatea de a crea o punte între trecut și viitor. Cercetarea are un rol deosebit atât pentru dezvoltarea colecțiilor, activitatea educativă, sub toate aspectele sale, cit și pentru îndeplini-

nirea prevederilor financiare. În planurile de muncă ale specialiștilor au fost incluse teme de cercetare fundamentală și teme de cercetare aplicată realizate pe bază de contract cu alte instituții. Finalizarea temelor de cercetare aplicată a reprezentat atât o contribuție științifică importantă în vederea rezolvării unor probleme majore privind flora și fauna județului Argeș și, totodată, o sursă importantă de venituri. Astfel, numai Muzeul Județean Argeș — Pitești a realizat cca 300.000 de lei din asemenea investigații. În cadrul dezbaterii s-a subliniat faptul că cercetării fundamentale trebuie să i se acorde, în continuare, o atenție sporită, ea fiind aceea care duce, în ultimă instanță, la perfecționarea muncii în muzeu. Dintr-o sumară analiză s-a putut observa că sporirea patrimoniului muzeal argeșean s-a făcut, în principal, prin cercetare fundamentală și nu prin achiziții, donații, transferuri etc. Astfel, din anul 1980 și pînă în 1986 s-a înregistrat o creștere a patrimoniului cu peste 21.000 de piese. În viitor, un capitol aparte al cercetării va trebui să îl constituie investigarea publicului, a modului cum acesta recepționează diversele acțiuni muzeale și pe baza concluziilor desprinse o mai bună organizare a muncii, abordarea unor teme de interes major care oferă un cîmp larg cercetării interdisciplinare.

În afara expozițiilor de bază, un număr mare de vizitatori au înregistrat expozițiile temporare.

Interesul manifestat de marele public a determinat o continuă perfecționare a acestora atât din punct de vedere tematic cât și muzeotehnic. Ancorarea în realitatea imediată a unor expoziții tematice a oferit posibilitatea organizării unor manifestări complexe cu un pronunțat conținut educativ. Dezbatere a subliniat necesitatea ca tinerei generații să îi fie adresat un număr mai mare de expoziții de felul aceluia care au fost realizate în anul 1986:

„Din ghindrea social-politică a tovarășului Nicolae Ceaușescu”, „65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român”, „600 de ani de la urcarea pe tronul Țării Românești a lui Mircea cel Mare”, „Evoluția învățămîntului în Muscel”, „Obiecte de artă din secolele XVIII—XX din colecții argeșene” etc. De asemenea, s-a arătat că organizarea unor cabinete școlare nu trebuie să reprezinte doar o sursă de venituri ci și un puternic instrument prin care să se facă educație patriotică, politică și cetățenească tinerelor vârstare. De menționat că expozițiile de bază și temporare din județul Argeș au fost vizitate, în anul 1986, de peste 310.000 de oameni ai muncii, elevi, militari în termen. Deși cifra vizitatorilor a crescut față de anul precedent, există, după opinia specialiștilor, posibilitatea de a spori încă numărul celor care trec pragul muzeelor și sălilor de expoziție atât printr-o mai susținută propagandă a acestora cât și prin itinerarea de expoziții în școli, fabrici, uzine și la case de cultură, cămine culturale.

În ce privește acțiunile instructiv-educative, între care simpoziioanele, expunerile și concursurile ocupă un loc central, au fost susținute de muzeografil argeșeni peste 275 asemenea manifestări. Fiecare acțiune a avut un bogat conținut tematic și a fost augmentată cu materiale ilustrative adecvate: piese muzeale, filme, diapozitive color și fotografii. Un deosebit interes au suscitat ciclurile de expuneri avînd ca temă: 65 de ani de la făurirea P.C.R., 50 de ani de la procesul luptătorilor comuniști și antifasciști din 1936, de la Brașov, 2500 de ani de la prima mențiune scrisă a geto-dacilor etc.

Manifestările organizate în cadrul Festivalului național „Cin-

tarea României” s-au bucurat de succes. Între acestea Tîrgul ciarilor și Expoziția de artă populară contemporană argeșeană ocupă un loc central. Din discuțiile purtate a reieșit necesitatea ca muzeografil etnografii să continue acțiunea de depistare a creatorilor populari de pe raza județului pentru a se cunoaște ceea ce realizează ei și a fi prezentați în expoziții și tîrguri.

În domeniul grijii pentru bunurile de patrimoniu cultural național mobil și imobil, activitatea s-a desfășurat pe două coordonate esențiale: conservare-restaurare și valorificare. Muzele argeșene dispun de laboratoare proprii de conservare, încadrate cu personal calificat, care asigură o stare de sănătate corespunzătoare pieselor din colecții. Un număr de 6750 de volume de carte veche a fost concentrat în depozite la Curtea de Argeș și la Cîmpulung.

O problemă importantă ce a stat în atenția participanților la consfătuire a fost aceea legată de procesul sistematizării și restrucurării localităților urbane și rurale. Ritmul accelerat al acestui proces impune transferarea în Secția viticulturii și pomiculturii de la Complexul Muzeal Golești a monumentelor țărănești aflate pe teren, întregindu-se, astfel, această unitate muzeală de un profil aparte.

Legat tot de procesul sistematizării, se impune ca muzeografil de la secțiile de istorie contemporană să cerceteze cât mai mult pentru a salva o serie de piese-exponate care să îmbogățească patrimoniul de istorie la zi, reclamat de numeroase demersuri expoziționale. Pentru a se conștientiza pe picuță tot ceea ce urmează să dispară sau să-și modifice structura s-a solicitat ca Muzeul Județean Argeș — Pitești să fie dotat cu un aparat de filmat. În acest sens, s-a recomandat ca fotografi să nu aștepte numai indicațiile muzeografilor ci să-și alcătuiască fiecare un plan personal de deplasări pentru a realiza fotografii și filmări în zonele supuse sistematizării.

În luările de cuvînt s-a recunoscut că în munca muzeistică un rol tot mai mare trebuie să îl joace fototeca și filmoteca. Ele se cer puse la punct de urgență de către toate instituțiile muzeale argeșene în așa fel încît să poată

fi la dispoziția specialiștilor în orice moment; astăzi, întreaga activitate muzeală nu mai poate fi concepută fără acest prețios fond documentar și ilustrativ.

Județul Argeș se mîndrește cu cele peste 800 de monumente istorice, de arhitectură și de artă, rezervații arheologice și naturale. Pentru multe dintre ele s-au luat măsuri spre a fi conservate, consolidate și restaurate. Intervențiile la monumente se impun a fi de o înaltă calitate pentru a le asigura acestora o existență cât mai lungă. În vederea alcătuirii evidentei monumentelor comemorative a fost alcătuită o comisie la nivel județean. În urma operațiunii, s-a constatat că un număr de 50 asemenea monumente reclamă reparații, fapt ce impune declanșarea acțiunii încă din acest an. În vederea soluționării unor probleme de conservare-restaurare cu un grad ridicat de dificultate, s-a apelat și la experiența unor specialiști din țară. Este cazul conservării unor elemente de la Castrul roman Jidava. Pentru aceasta, în anul 1986 a fost organizată o dezbateră la care au fost invitați specialiști de la institutele de profil din București. S-a mai remarcat faptul că între O.J.P.C.N. — Argeș și Institutul de Proiectări Județean există o bună colaborare concretizată prin sensibilizarea arhitecților pentru elementele urbane vechi, în special din orașele Cîmpulung și Pitești. În comun a fost alcătuit un studiu referitor la valoarea istorică, arhitectonică și artistică a unor construcții din centrul municipiului reședință de județ, studiu ce a fost pus la dispoziția aceluia care realizează noul centru al orașului.

Județul Argeș dispune de un colectiv de muzeografi care răspunde cu competență tuturor solicitărilor științifice și instructiv-educative. S-a remarcat faptul că toți specialiștii argeșeni au participat, în cincinalul care a trecut, la diversele forme de pregătire profesională. Competența științifică a acestora s-a manifestat și prin organizarea, la nivelul celor patru muzee — Pitești, Golești, Cîmpulung și Curtea de Argeș —, în anul 1986, a unor reuniuni științifice de comunicări ce au vizat valorificarea, și sub această formă, a cercetării științifice.

Participanții la dezbateri au acordat atenție și o serie de măsuri din activitatea muzeelor argeșene în anul 1986 și care vor trebui remediate cât mai urgent. Dacă Complexul Muzeal Golești a avut o activitate de popularizare intensă, materializată și în peste 300.000 de lei la autofinanțare, în schimb, celelalte instituții muzeale nu au întreprins nimic pe această linie. Lipsa de afișe și panouri indicatoare a determinat un efort sporit din partea muzeografilor pentru a face cunoscute obiectivele muzeale. Având expoziții interesante, realizate la un nivel științific și muzeotehnic de valoare națională și chiar internațională, alcătuirea de ghiduri și pliante pentru acestea se impunea mai de mult. Existența unui bogat material propagandistic duce, automat, și la creșterea veniturilor muzeelor atât ca urmare a sporirii numărului de vizitatori cât și prin vânzarea publicațiilor.

De mai mulți ani, muzeele din Curtea de Argeș și Cîmpulung nu și-au înscris în planurile lor de cercetare investigații arheologice. Această renunțare este o greșeală, avîndu-se în vedere că cele două orașe au avut un rol deosebit în epoca medievală. De aceea s-a recomandat ca, în anul 1988, să se reia asemenea cercetări în punctele care se cunosc că oferă bogate mărturii.

Pentru buna desfășurare a activității Muzeului Orășenesc Curtea de Argeș, se impune încadrarea posturilor vacante cu specialiști pe profil. Totodată, avînd în

vedere trecutul acestui oraș, va trebui declanșată o campanie în vederea strîngerii de piese muzeistice care să permită realizarea unei expoziții permanente de istorie, un deziderat mai vechi al publicului din acest oraș și împrejurimi.

A doua parte a consfătuirii a avut un caracter aplicativ prin vizitarea unor obiective muzeistice din județ și din afara acestuia. La Curtea de Argeș, participanții au fost invitați să vizioneze noua Secție de etnografie și artă populară realizată cu concursul colegilor de la Golești. De asemenea, a fost văzut localul nou amenajat pentru a adăposti Secția de artă. Pînă la definitivarea tematicii, în sălile clădirii au fost organizate expoziții de artă plastică ale unor artiști amatori și cu desenele elevilor din Albești, Vulturești și Pitești.

Un alt obiectiv vizitat a fost Castrul roman de la Jidava. Aici s-au prezentat muzeul și reconstituirea unui segment al sistemului de încălzire a spațiilor de locuit din castru. Totodată, s-au oferit informații privind completa reconstituire, în viitor, a laturii de sud a castrului și amenajarea unui muzeu al Limesului roman din România.

În orașul Cîmpulung a fost vizionată expoziția de istorie, nou realizată, de la Complexul feudal „Negru Vodă” și depozitul de carte veche.

La Mansionul de la Mateiaș s-au purtat discuții privind ideea muzeografică ca pe lângă expoziția foto-documentară să fie rea-

lizată o dioramă de mari proporții care să redea o scenă din eroica rezistență a armatelor române în perioada 30 septembrie—15 octombrie 1916 în zona Bran-Cîmpulung. Mateiașul reprezintă unul din punctele de luptă unde expresia „Pe aici nu se trece!” a devenit o realitate cu prețul a numeroase jertfe. Schimbul de păreri a conturat măsurile ce trebuie întreprinse pentru ca acest complex muzeistic să fie desăvîrșit din toate punctele de vedere.

De la Mateiaș, muzeograful argeșean au poposit la Tirgoviște unde au vizionat noua expoziție de bază de istorie și au purtat îndelungate discuții cu colegii lor dimboviteni.

La reîntoarcerea în județ, specialiștii de la Complexul Muzeal Golești au prezentat expoziția „Creatori populari contemporani din județul Argeș”. Cu acest prilej au fost discutate unele aspecte ce se ridică în organizarea tradiționalului Tîrg al olarilor.

Dezbaterile inițiate de Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Argeș a fost fructuoasă atât prin partea ei de analiză a activității muzeale, cu concluzii pertinente, menite să ducă la perfecționarea muncii în viitor, cât și prin călătoria care a înlesnit cunoașterea unor realizări muzeistice de ultimă oră, de pe teritoriul județului și din afara acestuia, cu momente de reflecție vizînd noi dimensiuni expoziționale.

— ANGHEL PAVEL —

A XXI-A SESIUNE ANUALĂ DE RAPORTE PRIVIND REZULTATELE CERCETĂRILOR ARHEOLOGICE

Întîlnire anuală a arheologilor din întreaga țară, care are drept scop valorificarea și evaluarea nivelului de competență a fiecărei cercetări arheologice desfășurate în anul anterior și definitivarea planului de cercetări pe anul în curs, Sesiunea anuală de rapoarte de arheologie, ediția a XXI-a, s-a desfășurat în zilele de 24—26 aprilie 1987, la Complexul Muzeal Județean Timiș. Manifestare științifică de prestigiu, organizată sub egida Aca-

demiei de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste România, și a Consiliului Culturii și Educației Socialiste, cu sprijinul nemijlocit al Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al Județului Timiș și al Complexului Muzeal Județean Timiș, Sesiunea anuală de rapoarte privind rezultatele cercetărilor arheologice din anul 1986 s-a bucurat de prezența unor reprezentanți și personalități marcante din conducerea Consiliului Culturii și Educației So-

cialiste, a Comitetului Județean Timiș al Partidului Comunist Român, a Secției de istorie a Academiei de Științe Sociale și Politice, a Comisiei centrale a patrimoniului cultural național, a unui mare număr de specialiști de la institutele de arheologie și muzele din țara noastră.

La sediința de deschidere a lucrărilor sesiunii, Cuvîntul de salut din partea Comitetului Județean Timiș și al Partidului Comunist Român a fost adresat participan-